

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

n.v.t. zie 1b

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld voor antwoord gemeente

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.

- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).
- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

D. Ondertekening

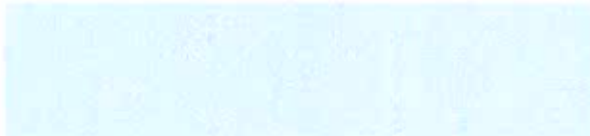
n.v.t. zie 1b

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden] verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum:

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft signaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

A1 Tekort 2017

Bij het opmaken van de jaarrekening van de gemeente Leeuwarden over het jaar 2017 is ook de Sisa bijlage opgesteld (G2) aangaande de BUIG. Uit de jaarrekening en Sisa bijlage wordt duidelijk dat de Gemeente Leeuwarden over het jaar 2017 een tekort op het rijksbudget heeft opgelopen van € 13.517.803. Een tekort waarbij een aanvraag gedaan wordt op het vangnet dat hiervoor beschikbaar is. Zie bijgaande opstelling.

Rijksbudget BUIG (definitief) 2017	€ 73.831.002
Kosten BUIG gem. Leeuwarden 2017	€ 87.348.805
Resultaat 2017	€ - 13.517.803
Eigen risico (conform rekenregels)	€ 6.460.213
Resultaat t.b.v. vangnetaanvraag 2017	€ - 7.057.590

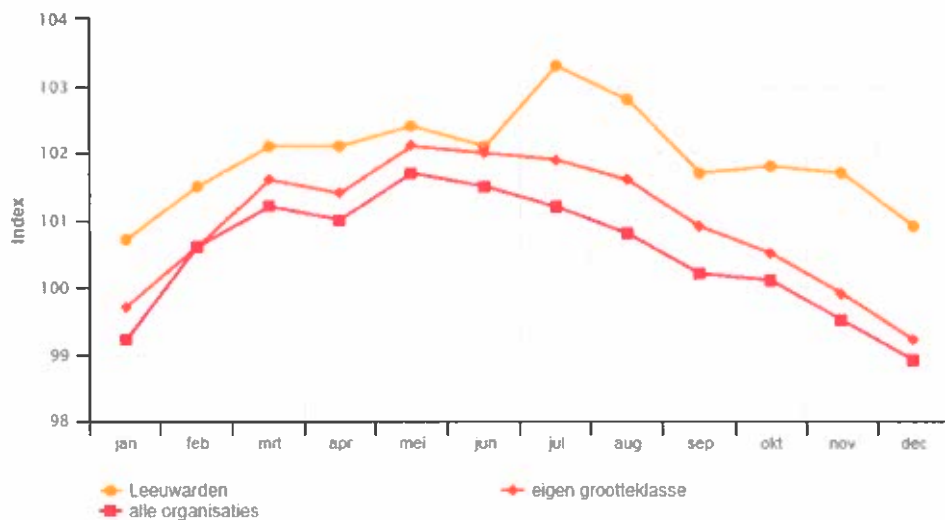
De dekking van het tekort (eigen risico) is gerealiseerd door in de begroting van de gemeente Leeuwarden hiervoor middelen vrij te maken (€ 6.460.213).

De mate van effectiviteit van maatregelen over voorgaande jaren wordt vooral onder **B** verder uitgewerkt.

A2 Communicatie college

Het college is op verschillende manieren en verscheidene momenten geïnformeerd over de financiële situatie. Ten eerste bij het samenstellen van de begroting, het financieel kader en de jaarrekening. Daarnaast wordt er op basis van informatie over mutatie van rijksbudgetten (BUIG, Access, etc.) intern gewerkt aan documenten waarin gerapporteerd wordt wat de financiële effecten zijn aangaande deze mutaties. Deze mutaties worden via rapportage over mee- en tegenvallers en via de TURAP meldingen met het college en de raad gedeeld. Op deze wijze wordt het signaal aan de raad gegeven en wordt door college en raad om nadere duiding, analyse en maatregelen gevraagd. Deze wordt verstrekt via rapportages van monitor groepen. In het Sociaal Domein van de gemeente Leeuwarden is een aantal 'monitorgroepen' actief op gebied van jeugd, Wmo, bijstand en minima regelingen. Deze monitorgroepen rapporteren per kwartaal aan de directie van het sociaal domein en de geïntegreerde monitoring rapportage over alle onderwerpen wordt per kwartaal beschikbaar gesteld aan het college en de raad. Behalve de hiervoor genoemde rapportages wordt de wethouder (i.c. het college) regelmatig geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële ontwikkeling aangaande BUIG via het portefeuille overleg met de manager Sociale Zaken.

Grafiek: Volume BUIG index t.o.v. december 2016

A3 Oorzaakanalyse

Uit voortdurende analyse van het tekort zijn de volgende oorzaken aan te dragen:

- Centrumfunctie gemeente Leeuwarden
- Instroom statushouders
- Jongeren
- Aandeel alleenstaanden
- Ontwikkelingen regionale arbeidsmarkt

Hierna worden deze oorzaken nader uitgewerkt met daarbij, waar mogelijk en van toepassing, aandacht voor de factoren waarop het college invloed heeft.

A3.1 Centrumfunctie gemeente Leeuwarden

De gemeente Leeuwarden vervult een sterke centrumfunctie in haar regio met een daarmee samenhangende cumulatie van maatschappelijke problematiek. Uit onderzoeken (APE, 2017) blijkt dat gemeenten met een centrumfunctie een hoger bijstandsniveau hebben door de toestroom van mensen met een grotere kans op bijstand. Bovendien is sprake van meer huishoudens waar de problemen 'zich opstapelen' door onder andere een aanzuigende werking door de aanwezige voorzieningen en de aanwezigheid van bepaalde type instellingen, zoals nachtopvang,

verslavingszorg, asielopvang, etc. Factoren die van invloed zijn op de hoogte, de samenstelling en de afstand tot de arbeidsmarkt van de bijstandpopulatie in Leeuwarden.

A3.2 Instroom statushouders

De gemeente Leeuwarden heeft vanwege haar positie als centrumgemeente een regionale rol op het gebied van opvang en huisvesting statushouders. Hierdoor is sprake van veranderende samenstelling van het bijstandsbestand die leidt tot een groep bijstandsgerechtigden die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft en die moeilijker te bemiddelen is.

De afstand tot de arbeidsmarkt van de jonge statushouders is o.a. groot vanwege de taalachterstand en de afwezigheid van, of het niet erkennen van, opleidingen. In het geval van gemeente Leeuwarden betreft het veelal jonge statushouders (vanwege aanwezigheid ruim aanbod opleidingsinstellingen) die via casemanagement worden gestimuleerd tot inburgering, taalstages, werkstages en het volgen van opleidingen.

Het onderwerp statushouders heeft vanwege de hoge instroom, de maatschappelijke impact en de daarmee gemoeide hoge kosten de specifieke aandacht van het college en wordt er ingezet op adequate aanpak en inburgering en participatie van deze doelgroep.

In de vangnet aanvraag over 2016 is voor de gemeente Leeuwarden melding gemaakt van instroom van 115 statushouders in de bijstand. Voor het jaar 2017 ligt het instroomcijfer op 117. Het aantal statushouders in begeleiding bedraagt ultimo 2017 ruim 390.

A3.3 Jongeren (Wajong)

Het effect van de gewijzigde regelgeving inzake Wajong wordt steeds duidelijker. Uit onderzoek (Fries Sociaal Planbureau 2017-2018) blijkt dat de nieuwe Wajong leidt tot meer instroom in de bijstand i.p.v. naar de Wajong regeling. Deze doelgroep is minder kansrijk voor een plaats op de arbeidsmarkt.

A3.4 Aandeel jongeren

Uit verdiepende analyse blijkt dat het aandeel jongeren in de bijstand in Leeuwarden hoger is dan de landelijk gemiddelde. Na de stijging van 2015 naar 2016 is het aandeel nu 15,4% (landelijk 11,7%) in de categorie 18-27 jaar. De groep 27 tot 35 jaar is stabiliseert zich op 19,4% (landelijk 17,1%). Dit betekent dat de gemiddelde leeftijd van een bijstandsgerechtigde lager is geworden. Vooral nog nemen we aan dat de werking van de Participatiewet hier debet aan is. Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt stromen minder makkelijk in de Wajong en maken daardoor sneller gebruik van bijstand. Dit blijkt uit de gegevens van de rekentool van SEO voor de gemeente Leeuwarden.

A3.5 Samenstelling bestand / Aandeel alleenstaanden

Uit de gegevens van Divosa en de rekentools blijkt de samenstelling van het bestand en kan deze worden getoetst aan landelijke cijfers. Het aandeel alleenstaanden beslaat in 2017 het merendeel van het bijstandsvolume, namelijk 73%. Daarnaast is 17% alleenstaande ouder. Slechts 10% was samenwonend. Het relatief hoge percentage alleenstaanden in het uitkeringsbestand ligt ook boven de prognose in het verdeelmodel. Dit werkt nadelig door in de kosten van de uitkeringen.

Gegevens uit benchmark Divosa over het jaar 2017 leveren het volgende beeld (in %):

Type	Leeuwarden	Landelijk
Alleenstaande	73,0	64,0
Eenouder huishouding	17,0	20,0
(Echt)paren	10,0	15,9
Anders	0,0	0,1
Totaal	100,0	100,0

Verklaring modeluitkomst

Klik hier voor een toelichting bij dit tabblad

Gemeente

Leeuwarden

Gebundelde uitkering bij volledige toepassing objectief verdeelmodel waarvan budget voor dak- en thuislozen en instellingsbewoners
Objectief budget 2018

€ 71.307.936
€ 1.947.862
€ 69.360.074

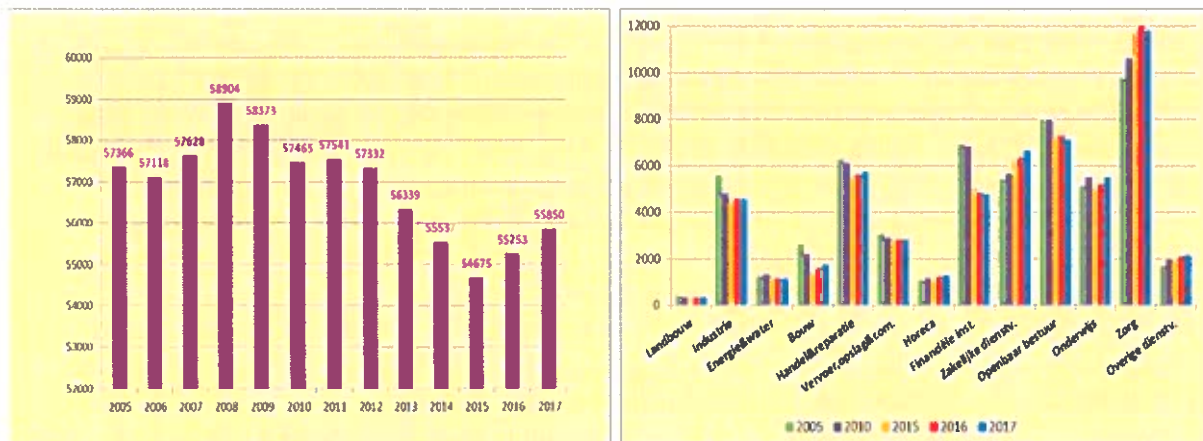
*Toelichting: Dit is het budget dat u zou ontvangen indien alle gemeenten met ten minste 15.000 inwoners volledig objectief gebudgetteerd zouden worden (zie ook de F&S in tabblad "Verklaring budgetopbouw").
Toelichting: De budgetten voor dak- en thuislozen en instellingsbewoners worden buiten het model om bepaald. Het model keert een objectief budget exclusief deze componenten.*

Groep	Aantal huishoudens op 31 december 2016	Objectief budget 2018	Werkelijk aantal hh met bijstand op 31 december 2016		Voorspeld aantal hh met bijstand op 31 december 2016		Verschil in aantal hh
			%	aantal	%	aantal	
Huishoudens 18 jaar - AOW leeftijd in gemeente	53.565	€ 69.360.074	11,6%	6.191	10,4%	5.546	-645
Huishoudensamenstelling							
Alleenstaande	21.121	€ 41.407.640	17,9%	3.790	15,9%	3.367	-423
Paar met kinderen	11.889	€ 6.749.535	3,9%	468	3,5%	413	-55
Paar zonder kinderen	9.431	€ 5.281.814	4,5%	427	3,5%	334	-92
Eenouderhuishouden	4.174	€ 13.806.954	28,9%	1.206	27,3%	1.141	-66
Oveng huishouden	371	€ 619.784	11,7%	44	12,5%	46	2
Thuiswonend meerderjarig kind	6.578	€ 1.494.337	3,9%	257	3,7%	244	-12

Ook vanuit de rekentool (2018) van de Rijksoverheid wordt duidelijk dat de afwijking op het aandeel alleenstaanden groot is en dat het voorspelde aantal en het werkelijke aantal een grote afwijking kent. Deze afwijking betreft het jaar 2016 maar heeft zich doorgezet in het jaar 2017, waarbij ultimo 2017 sprake is van een totale bestandsgrootte van 6278 uitkeringsgerechtigden.

A3.6 Ontwikkeling regionale arbeidsmarkt

Uit recente cijfers (bron: Noordelijk Onderzoek Arbeidsmarkt 2017-2020, i.o.v. SNN) blijkt dat de economie in Nederland groeit. De groei in Friesland (en het noorden van Nederland) blijft echter achter. In Nederland is sprake van een economische groei van 2,2%, terwijl de groei in de provincie Friesland blijft steken op 1,7%. Het aantal banen in Leeuwarden is nog steeds niet op het niveau van voor de crisis en voor de banen die er zijn is het steeds lastiger de uitkeringsgerechtigden te matchen. Er vindt verschuiving van banen plaats naar andere sectoren (zie grafieken)

Figuur 1: ontwikkeling banen Leeuwarden en naar sector

De regionale arbeidsmarkt herstelt zich van de crisis, maar het tempo waarin dit voor Leeuwarden gebeurt, sluit niet aan bij de provinciale en landelijke ontwikkeling.

Banen ontwikkeling	2015	2016	2017
Leeuwarden	100,0	101,1	101,4
Friesland	100,0	100,9	102,0
Nederland	100,0	101,5	103,0

bron: Lisa

De beperkte banengroei betekent voor een beperkt deel van de uitkeringsgerechtigden kans op een baan. Langduriger afstand van de arbeidsmarkt is een probleem bij het uitstromen uit de bijstand

Daarnaast toont onderzoek aan dat de uitstroom uit de bijstand minder snel gaat dan de uitstroom uit de WW.

	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u> (okt)
Percentage uitstroom bijstand naar werk	30%	23%	23%	24%
Percentage WW naar werk	49%	48%	34%	n.n.b.

A4 Onderzoek door Sociaal Fries Planbureau

In maart 2018 is een onderzoek opgeleverd door een onderzoeker van het Fries Sociaal Planbureau. In dit onderzoek is gekeken naar de ontwikkeling van het bijstandsvolume in Leeuwarden over de periode 2014-2017 en de relatie met de landelijke ontwikkeling. Belangrijkste uitkomsten van dit onderzoek zijn de groei van het volume bij nieuwe doelgroepen (Wajong) en statushouders.

A5 Verdeelmodel en onderzoek naar prijscomponent

Hoewel het verdeelmodel niet aangevoerd mag worden als oorzaak voor het tekort van Leeuwarden willen we het niet onbenoemd laten. Uit eigen onderzoek, onderzoek van Berenschot, de rekentool van SZW, blijkt dat Leeuwarden ongunstig in het verdeelmodel is opgenomen en dat de samenstelling van het bijstandsvolume leidt tot budgettaire afwijking als gevolg van het verdeelmodel. Dit wordt o.a. duidelijk uit de volgende tabel. Hierin is door Berenschot gecalculeerd welke oorzaken ten grondslag liggen aan de tekorten in Leeuwarden.

Door deze tekorten is het nodig om in Leeuwarden een scala aan maatregelen te treffen die er voor zorgen dat de kosten een aanvaardbaar niveau zullen bereiken.

Op dit moment (mei 2018) wordt landelijk onderzoek gedaan naar de prijscomponent in het verdeelmodel. Gelet op de samenstelling van het Leeuwarder bestand en de hieraan gekoppelde relatief hoge uitkeringsprijs wordt hoopvol uitgekeken naar de uitkomst van dit onderzoek.

€	2014	2015	2016	2017	2018
Bijstandsbudget	73.629.645	73.929.360	76.347.095	73.831.002	74.043.951
Netto bijstandsuitgaven	76.770.968	77.862.974	83.163.600	87.348.805	
Saldo	-3.141.323	-3.933.614	-6.816.505	-13.517.803	
agv macro-overschot of -tekort	-872.488	-1.388.164	-4.587.021	-4.396.087	
agv verdeling	-2.268.835	-2.545.450	-2.229.484	-9.121.716	
% Saldo	-4,3%	-5,3%	-8,9%	-18,3%	
% agv macro-overschot of tekort	-1,2%	-1,9%	-6,0%	-6,0%	
% agv verdeling	-3,1%	-3,4%	-2,9%	-12,4%	

Figuur 2 Tabel berekening herkomst tekort budget BUIG, bron: Berenschot

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

B1 Uitgevoerde maatregelen.

De gemeente Leeuwarden zet een scala aan maatregelen in om de oorzaken van de tekorten te bestrijden en verlaging bijstandsvolume, verlagen kostenniveau en verhogen participatie van de burger te bewerkstelligen.

Voor het overzicht is in deze beantwoording onderscheid gemaakt tussen maatregelen met een intern en extern karakter.

B1.1 De maatregelen met een intern karakter betreffen:

- interventies bij de poort
- interventies op uitstroom,

- inzet programma Eerst Werk
- nalevingsbereidheid
- themagericht handhaven
- werkgeversbenadering
- verrekening flexibel inkomen
- vergroten part time inkomsten
- Samenwerking Economische Zaken en werkgevers
- inzet programma 'Vizier op Werk'
- Duurzaam inningsbeleid op debiteurenportefeuille.
- Instrumenten participatiewet: LKS (BAB), Beschut werk
- Flexensie
- Instrument werkvouchers
- Arbeidsmarktregio: Brug naar werk (inzet ESF middelen)
- instellen van het programma BUIG
- Ontwikkeling part time ondernemerschap
- Social return

B1.1.1 Interventies bij de poort

Bij interventies bij de poort is vooral ingezet op toetsing van rechtmatigheid bij aanvraag, voorlichtingsbijeenkomsten voor mogelijke aanvragers van uitkeringen. Daarnaast is samenwerking geïntensiveerd met team handhaving vanwege signaal gestuurd handhaven. Het betreft het doorgeven van signalen uit de organisatie bij vermoedens naar fraude die door het team handhaving worden onderzocht en waarop indien nodig geacteerd wordt.

B1.1.2 Interventies op uitstroom

- Aanpak 'Eerst Werk': Uitkeringsgerechtigden die dicht bij de arbeidsmarkt staan starten met een nieuw traject, genaamd 'Eerst Werk'. In dit traject is sprake van intensief (paar keer per week) persoonlijk contact, met als doel om in deze periode beweging én waar mogelijk direct uitstroom te realiseren. Ervaringen elders in het land hebben aangetoond dat een dergelijk aanpak leidt tot een verhoging van de uitstroom en het voorkomen van een onnodig langere uitkeringsduur.
- Aanvalsplan werk
De eerste prioriteit in het Collegeprogramma 2014-2018 is werkgelegenheid in de gemeente Leeuwarden. Het Aanvalsplan Werk is een kader waarmee jaarlijks wordt bijgehouden wat de gemeentelijke inspanningen opleveren om zoveel mogelijk Leeuwarders aan werk te helpen. Het is de optelsom van alle relevante instrumenten en programma's die de gemeente inzet. Centraal staat werk in de vorm van banen. Verbetering van de werking van arbeidsmarkt, toeleiding naar werk, marktgerichte scholing, werkervaring, nieuwe vormen van werk zijn nevendoelen en ondersteunen de centrale doelstelling. Ook kennen de programma's en instrumenten andere doelstellingen die hier niet in beschouwing worden genomen, maar relevant zijn: participatie, welzijn, aanpak armoede, verduurzaming, ondernemerschap, innovatie, leefbaarheid wijken, inkoop en aanbesteding. In het jaar 2017, het laatste jaar van dit collegeprogramma is hier volop op ingezet.
- Programma arbeidsmarkt en onderwijs
Als onderdeel van het totale pakket aan instrumenten en programma's vanuit het Aanvalsplan Werk is in 2015 het programma Arbeidsmarkt & Onderwijs verder doorontwikkeld. Deze is in de zomer van 2015 vastgesteld door het college. Vanuit het uitvoeringsprogramma binnen de lijn Arbeidsmarkt & Onderwijs zijn er vanaf 2015 kwalitatieve en kwantitatieve resultaten geboekt.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- Het leren en werken in groeisectoren aantrekkelijker maken;
- Jongeren en herintreders helpen bij om-, her- en bijscholing;
- Ondernemerschap stimuleren.

Voorbeelden van specifieke projecten en/of bewegingen die deze drie uitgangspunten vertegenwoordigen zijn:

- Praktijkroute Zakelijke Dienstverlening;
- Inqubator en projecten als parttime ondernemen;
- Talentprogramma's voor water (Wetsus) en techniek (Techniepact en Technet);
- De Friese Zaak;
- Het Atelier.

Daarnaast is een begin gemaakt met concretisering van de samenwerkingsagenda met de provincie op het thema Arbeidsmarkt & Onderwijs, wordt de methodiek Werkschool geëvalueerd en doorontwikkeld en is aansluiting vanuit de F4 en het regionaal Werkbedrijf op het specifieke uitvoeringsprogramma gelegd.

- Nalevingsbereidheid: In 2017 is een traject ingezet om de nalevingsbereidheid van afspraken en plichten te verbeteren, enerzijds door gedragsbeïnvloeding en anderzijds door actief te handhaven op het nakomen van afspraken
- Themagericht handhaven: Extra inzet op handhaving. De extra formatie van handhaving is volledig ingezet om fraudetips en signalen te onderzoeken. Via deze interventie is een groep van 260 klanten onderzocht en dit heeft in 6% van de gevallen geleid tot beëindiging van de uitkering.
- Werkgeversbenadering: Het intensiveren van de werkgeversbenadering voor meer werk en een betere connectie met het bedrijfsleven moet leiden tot extra uitstroom, zeker via het programma Vizier op Werk.
- Verrekening flexibel inkomen: Door het proces van het verrekenen van flexibel inkomen te vereenvoudigen, wordt het verkrijgen van parttime inkomsten vereenvoudigd.
- Vergroten aantal uren parttime inkomsten uit loondienst: In 2017 is een pilot gestart om mensen met parttime inkomsten te bewegen om het aantal uren uit te breiden op weg naar volledige uitkeringsonafhankelijkheid. De effectiviteit van de maatregel is niet groot genoeg om deze maatregel door te zetten in 2018.

B1.1.3 Samenwerking economische Zaken en werkgevers

Onderdeel van het programma Vizier op Werk is de intensivering van de samenwerking met Economische Zaken. In de aanpak Vizier op Werk coördineert EZ de vraag vanuit de markt en pakt het accountmanagement van Team Werk de concrete vertaling naar vacatures. Het aanpassen van de vraag, zodat deze aansluit bij het aanbod is het uiteindelijke doel. Deze samenwerking heeft in 2017 geleid tot een stijgend aantal uitplaatsingen.

Als onderdeel van de intensivering van het programma Vizier op Werk zijn relaties en banden aangehaald met (regionale) werkgevers. Het kennen van de werkgevers, het aftasten van de markt door de accountmanagers van Team Werk, het matchen van vacatures met uitstroom van klanten via de profielen die bij Talent Centrum Friesland zijn ontwikkeld zijn speerpunten vanaf 2017.

B1.1.4 Inzet programma Vizier op Werk

Het programma Vizier op Werk is *het* speerpunt van Leeuwarden om klanten uit te plaatsen. Teams Werk en Talent Centrum Fryslan werken intensief samen om de klanten via een programma arbeidsfit te krijgen, basis- en specifieke (arbeids)vaardigheden aan te leren en klanten klaar te maken voor uitplaatsing naar de arbeidsmarkt. In het kader van vizier op Werk wordt eveneens intensief samengewerkt met de buitendienst van de gemeente (spoor groen) waar werkervaring opgedaan kan worden. Het zijn de accountmanagers van team Werk en Economische Zaken die samen de werkgevers benaderen en streven naar een goede match tussen uit te stromen klanten en de vacatures bij de werkgevers. Vizier op Werk is in de tweede helft van 2017 ontwikkeld (in

afstemming met werkbedrijf NEF (Noordoost Fryslân) als instrument om uitstroom te genereren. In 2018 wordt het programma verder uitgebouwd en wordt extra uitstroom verwacht.

B1.1.5 Duurzaam inningsbeleid debiteurenportefeuille

In 2017 is gestart met een aanpassing in de methodiek om debiteuren te benaderen, in gevallen waar sprake is van een vordering door de gemeente. Termen als: contact, op maat en persoonlijk zijn de leidraad bij het innen van vorderingen. Dit instrument werkt prima, klanten zijn meer tevreden en de opbrengsten lopen op zodat de kostenontwikkeling aangaande BUIG positief wordt beïnvloed.

B1.1.6 Instrumenten participatiewet: LKS (BAB), Beschut werk

B 1.1.6.1 Loonkostensubsidie

De Participatiewet biedt de mogelijkheid om loonkostensubsidie te verstrekken aan werkgevers die een persoon in dienst nemen met een verminderde loonwaarde. Hoe hoger de loonwaarde hoe minder loonkostensubsidie er kan worden verstrekt. In de gehele arbeidsmarktregio Fryslân wordt er gebruikgemaakt van de Dariuz-methodiek om de loonwaarde te bepalen. In Leeuwarden voert UWV deze loonwaardemetingen uit. In 2017 zijn er 48 mensen met behulp van loonkostensubsidie aan het werk gegaan.

B 1.1.6.2 Beschut werken

Beschut werk is vanaf 1 januari 2015 een instrument dat vanuit de Participatiewet kan worden ingezet. Dit met als doel om mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen waarbij er sprake is van een dusdanige begeleiding en aanpassing van de werkplek. Deze mensen kunnen vanaf 1 januari 2015 geen gebruik meer maken van de sociale werkvoorziening (Wsw). Vanwege de beperkte beschikbaarheid van werkplekken wordt beschut werken ingezet conform de taak die de gemeente Leeuwarden heeft: 200 plekken invullen tot 2045 (is ongeveer zes per jaar), liefst bij reguliere werkgevers. Voor 2016 is deze doelstelling behaald: er zijn 6 personen gestart. Vanaf 1 januari 2017 is beschut werken door het rijk verplicht gesteld met daaraan een jaarlijks quotum gekoppeld. Voor de gemeente Leeuwarden betekent dit dat er ultimo 2017 22 plekken moeten zijn ingevuld. In 2016 hebben we al op deze wetswijziging geanticipeerd door projectmatig te verkennen wat de mogelijkheden zijn tot meer vervlechting van het instrument met arbeidsmatige dagbesteding en een marktconsultatie en aanbesteding 2017 beschut werken voor te bereiden. In 2017 heeft deze verkenning geleid tot het kunnen plaatsen van klanten voor deze doelgroep.

B 1.1.7 Flexpensie

Flexpensie is een concept waarbij werkzoekenden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt een korte periode met behoud van uitkering werken. Het doel is om uitkeringsgerechtigden uit te laten stromen naar de arbeidsmarkt. Werkgevers betalen een marktconform uurtarief voor het uitvoeren van tijdelijke klussen aan Flexpensie van waaruit de premie arbeidsinschakeling aan de werknemer wordt betaald. De rest wordt teruggestort aan de gemeente waardoor het I-deel wordt ontlast. De methodiek van Flexpensie voorkomt administratieve- én financiële zorgen rond het stoppen en opstarten van uitkeringen en toeslagen. De klant ontvangt een premie arbeidsinschakeling voor elk gewerkt uur waarbij de uitkering blijft doorlopen. Inmiddels wordt Flexpensie landelijk door steeds meer gemeenten ingezet. Deze maatregel is in 2016 al met succes ingezet. In 2017 is deze maatregel onderdeel geworden van de reguliere taken van Sociale Zaken van de gemeente Leeuwarden. Dit leidt tot meer inkomsten uit deeltijdwerk en verlaging van de gemiddelde prijs per uitkering.

B1.1.8 Werkvoucher

Eind 2015 is gestart met de werkvoucher. Dit instrument is gebaseerd op de eerder succesvolle jongerenvoucher. In 2016 is de regeling in regionaal verband geüniformeerd om de voucher onder ESF voorwaarden te kunnen inzetten in het programma Brug naar werk II. Werkgevers die iemand uit de doelgroep aannemen voor minimaal 6 maanden kunnen een incentive in de vorm van een werkvoucher van maximaal € 3.000,- ontvangen. De werkvoucher is beschikbaar voor werkgevers in

alle sectoren en branches. Het instrument biedt werkgevers een goede stimulans om mensen in dienst te nemen.

Voorwaarden voor de werkvoucher zijn:

- de werkgever biedt de persoon een arbeidsovereenkomst aan voor ten minste zes maanden, met een omvang in uren waardoor hij of zij niet meer afhankelijk is van een uitkering;
- de werkgever heeft de intentie om bij goed functioneren de arbeidsovereenkomst te verlengen;
- de werkgever kan geen voucher aanvragen bij contractverlenging;
- de werkgever vraagt de Werkvoucher aan uiterlijk vier weken na indiensttreding van de persoon;
- de werkgever kan geen voucher aanvragen voor het in dienst nemen van een werkzoekende die in het voorgaande half jaar al eens een dienstbetrekking bij hem heeft gehad.

B1.1.9 Arbeidsmarktregio: Brug naar werk (inzet ESF middelen)

In de Friese regio wordt met een aantal gemeenten samengewerkt in het door de EU gefinancierde project 'Brug naar werk'. In dit samenwerkingsverband is de gemeente Leeuwarden penvoerder van het project en wordt met andere gemeenten ingezet op instrumenten die burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten bewegen tot participatie (vrijwilliger) of deelname tot trajecten waarbij arbeidsdeelname het doel is. Hierin wordt o.a. samen gewerkt met vrijwilligersorganisatie Wellzo in Leeuwarden.

Naast de inzet van de Europese middelen wordt in Fries verband samengewerkt bij vacatures die niet lokaal kunnen worden vervuld. Dit moet leiden tot uitstroom uit het bestand.

B1.1.10 Instellen van het programma BUIG

De gemeente Leeuwarden kampt in het sociaal domein met (financiële) problemen op het gebied van jeugd, Wmo en bijstand. De tekorten zijn dusdanig groot dat het college en de directie heeft besloten een separaat programma op de bijstand toe te passen. Opdracht voor de programmamanager en daaraan gekoppelde projectgroepen is om een financiële taakstelling te realiseren waarbij de kosten van BUIG niet meer bedragen dan het rijksbudget + een maximale bijdrage vanuit de begroting van € 3 miljoen. Aangezien het rijksbudget geen constant gegeven is, is het doel enigszins variabel, maar de opgave is groot. Gelet op het huidige tekort in de gemeente Leeuwarden is een volumedaling noodzakelijk van ca 1.000 klanten. De programma manager heeft de volgende lijnen uitgezet:

- Voorkomen instroom
- Daling prijs per uitkering
- Vergroten uitstroom

Op deze lijnen zijn projectgroepen ingesteld die afkomstig zijn vanuit het gehele sociaal domein, waardoor grensoverschrijdend inzichten verkregen kunnen worden.

Het geheel wordt aangestuurd door directie sociaal domein en getoetst door een monitorgroep met een aantal strategische - en financieel adviseurs.

De financiële strategie van het programma leidt tot het volgende schema:

Jaar	maand	Uitgaven	kostprijs uitkering	per mnd	aantal uitkering	Jaaruitgave (vs)	BUIG budget	Resultaat	Eigen risico	Aanspraak vangnet
					6453					
2018	1	€ 90.196.480	€ 14.080	€ 7.386.888	6406					
Jaarstand	12	€ 87.898.136	€ 14.082	€ 7.324.845	6242	€ 89.350.062	€ 74.043.951	€ -15.306.111	€ -6.478.846	€ -8.827.265
2019	1	€ 87.581.464	€ 14.079	€ 7.298.455	6221	€ 89.261.629	€ 73.303.511	€ -15.958.118	€ -7.330.351	€ -8.627.767
Jaarstand	12	€ 84.107.322	€ 14.042	€ 7.008.944	5990	€ 85.843.109	€ 73.303.511	€ -12.539.597	€ -7.330.351	€ -5.209.246
2020	1	€ 83.792.332	€ 14.039	€ 6.982.694	5969	€ 85.527.348	€ 73.303.511	€ -12.223.836	€ -7.330.351	€ -4.893.485
Jaarstand	12	€ 80.336.683	€ 14.002	€ 6.694.724	5738	€ 82.063.223	€ 73.303.511	€ -8.759.711	€ -7.330.351	€ -1.429.360
2021	1	€ 80.023.373	€ 13.999	€ 6.668.614	5716	€ 81.749.143	€ 73.303.511	€ -8.445.632	€ -7.330.351	€ -1.115.280
Jaarstand	12	€ 76.586.218	€ 13.962	€ 6.382.185	5485	€ 78.303.511	€ 73.303.511	€ -5.000.000	€ -5.000.000	€ .

B1.1.11 Ontwikkeling part time ondernemerschap

Voor uitkeringsgerechtigden is een extra mogelijkheid gecreëerd om inkomsten te verwerven, te weten uit 'parttime zelfstandig ondernemerschap'. Het betreft hier ondernemers voor wie het (nog) niet mogelijk is om fulltime te ondernemen en hiermee een inkomen te genereren waarmee ze in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Kansen voor uitstroom naar volledig ondernemerschap of naar (aanvullend) werk in loondienst worden hiermee vergroot. Effect voor de gemeente Leeuwarden is dat de parttime ondernemer deels zijn eigen inkomen verwerft waardoor de druk op het bijstandsbudget afneemt. Het aantal bijstandsgerechtigden dat in Leeuwarden als parttime ondernemer aan de slag is, staat op 23.

B 1.1.12 Social return

Als onderdeel van de aanbestedingen in de gemeente Leeuwarden is social return opgenomen. Hierbij wordt aangestuurd op participatie en plaatsing van klanten uit het bestand van de gemeente Leeuwarden.

B1.2 De maatregelen met een extern karakter betreffen

- Reguliere benchmark
- Ontwikkeling Werkbedrijf NEF (Noordoost Fryslân)
- Samenwerking werkbedrijf Caparis (GR)
- Regiobijeenkomst Divosa benchmark Werk en Inkomen met discussie en inbreng
- management advies gesprek Divosa
- Regionaal managers overleg
- Samenwerking in de Arbeidsmarktregio Fryslân (Fryslân Werkt)
- Deelname G32
- Begeleidingscommissie
- Financieel Platform Divosa

B1.2.1 Reguliere benchmark

Continu wordt het aandeel van Leeuwarden in de benchmark geanalyseerd. Afwijkingen worden besproken en gevolgd en zijn onderdeel van discussie in monitorgroep, strategisch BUIG overleg en waar nodig is de afwijking een prikkel voor aanpassing beleid. De intentie van gemeente Leeuwarden is om de 'best in class' te zijn bij de benchmarks op de triviale gebieden instroom en uitstroom.

B1.2.2 Samenwerking Werkbedrijf NEF (Noordoost Fryslân)

Werkbedrijf Noordoost Fryslân is ver gevorderd op gebied van arbeidsfit maken klanten en uitstroom van de klanten naar werk. Dit doet men volgens een concept in de fasen: analyse, kennis maken en kiezen, werkervaring en werknemersvaardigheden opdoen en gereed maken voor arbeidsmarkt. Op basis van dit concept heeft gemeente Leeuwarden dit voor haar situatie vertaald naar het concept Vizier op Werk. In 2017 is gestart met de ontwikkeling en in 2018 verloopt volgens planning voor een groot deel via dit concept de uitstroom naar werk.

B1.2.3 Samenwerking werkbedrijf Caparis (GR)

Werkbedrijf Caparis is een nauwe partner van gemeente Leeuwarden waarbij op inhoud en uitvoering kennis en ontwikkelingen gedeeld worden. Als experts in het sociaal domein versterkt dit de aanpak van burgers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

B1.2.4 Regiobijeenkomst Divosa benchmark Werk en Inkomen met discussie en inbreng

Voor Leeuwarden is het volgen en monitoren van de benchmark van belang. In het najaar van 2017 is een regiobijeenkomst gehouden waarin met collega gemeenten in Noordoost Nederland de actuele ontwikkelingen op het gebied van interventies, volume- en prijsontwikkelingen van het BUIG budget zijn gedeeld. Delen van kennis met experts in het sociaal domein versterkt de aanpak van burgers in de bijstand.

B1.2.5 management advies gesprek Divosa

In 2017 is met Divosa een management advies gesprek gevoerd. Hierbij is ingezoomd op de actuele situatie in de gemeente Leeuwarden. Vanuit dit gesprek zijn kennis en ervaringen gedeeld, vindt monitoring plaats, maar zijn ook tips ter verbetering afgegeven aangaande beleid en aanpak van de BUIG problematiek in de gemeente Leeuwarden.

B1.2.6 Regionaal managers overleg

Het regionaal managers overleg is in 2017 een bron van delen van kennis en ervaring. Het kennisnetwerk leidt tot monitoring en tips ter verbetering van de aanpak van de BUIG problematiek in de gemeente Leeuwarden. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

B1.2.7 Samenwerking in de Arbeidsmarktregio Fryslân (Fryslân Werkt)

Samenwerken in de regio is van groot belang. De gemeente Leeuwarden doet dit op diverse fronten maar ook via Sociaal Domein Fryslân. We participeren in het regionaal werkbedrijf 'Fryslân Werkt' met andere gemeenten en het UWV.

Missie Fryslân Werkt

Fryslân Werkt wil de *duurzame arbeidstoeleiding* van alle werkzoekenden in de arbeidsmarktregio Friesland bevorderen door de brug te bouwen tussen de vraag van de markt en het aanbod van ons arbeidspotentieel.

Visie Fryslân Werkt

In de arbeidsmarktregio Friesland hebben wij een inclusieve arbeidsmarkt die plaats biedt aan alle personen met en zonder beperking.

Speerpunten Fryslân Werkt

Om onze doelen te bereiken zet Fryslân Werkt! in op vier speerpunten.

1. We zetten in op de kansrijke sectoren

De slagingskans op succesvolle matches is in deze sectoren groter, er is meer werk en mede vanwege de urgentie zijn werkgevers bereidwilliger om kwetsbare doelgroepen een kans te geven. In Friesland zijn de meest kansrijke sectoren: horeca, bouw, zorg, ICT, techniek en logistiek.¹

2. We bevorderen duurzame inzetbaarheid (Leven lang leren en intersectorale mobiliteit)

Met de term 'leven lang leren' wordt bedoeld dat werknemers gedurende hun carrière hun competenties, kennis en vaardigheden dienen te blijven ontwikkelen om duurzaam inzet te blijven op de arbeidsmarkt.² Dit is nodig omdat de arbeidsmarkt, mede door de invloeden van digitalisering, robotisering en automatisering in rap tempo veranderd en blijft veranderen. Leven lang leren gaat niet enkel om de kwetsbare doelgroepen. Door doorstroom van de gehele beroepsbevolking te stimuleren ontstaat er ruimte voor nieuwe instroom.

3. We hebben onze werkzoekenden in beeld

Om aan te sluiten op de vraag van de werkgever is het kennen van de klant essentieel. Hiervoor is het van belang om de kwaliteiten, competenties en affiniteiten van werkzoekenden regionaal in beeld te hebben. Ook is het adequaat anticiperen op de vraag van belang, wij weten waar de vraag gaat komen en bereiden kandidaten voor.

4. We blijven bouwen aan Fryslân Werkt

Het is belangrijk de organisatie te blijven versterken om de effectiviteit te vergroten en vertrouwen en draagvlak bij de partners vast te houden. We zien een versnipperde uitvoering in de werkgeversdienstverlening. De partijen werken met eigen doelen en budgetten. Om de samenwerking binnen het regionaal werkbedrijf te blijven versterken, besteden we aandacht aan de organisatie en de samenwerking. Dit speerpunt is niet beleidsinhoudelijk maar randvoorwaardelijk.

B1.2.8 Deelname G32

Leeuwarden is via beleidsmedewerkers en wethouders op diverse terreinen vertegenwoordigd om belangen van de gemeente te behartigen, maar ook om invloed uit te oefenen op planvorming rondom BUIG, verdeelmodel, etc. In deze netwerken ontmoeten we niet alleen collega gemeenten, maar ook vertegenwoordigers van ministeries, onderzoeksorganisaties, samenwerkingsverbanden in het sociaal domein, etc. Deelname in deze netwerken is een meerwaarde voor het delen van kennis en ervaring aangaande de BUIG problematiek. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

B1.2.9 Begeleidingscommissie

Leeuwarden is vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie aangaande de BUIG en het verdeelmodel. Daar wordt in samenwerking met andere gemeenten gewerkt aan formuleren en wijzigen van nieuwe regelgeving, verdeelmodel, etc. Behalve andere gemeenten wordt daar kennis en ervaring gedeeld met vertegenwoordigers van ministeries, onderzoeksorganisaties, samenwerkingsverbanden in het sociaal domein, etc. Deelname in deze netwerken is een meerwaarde voor het delen van kennis en ervaring aangaande de BUIG problematiek. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

B1.2.10 Financieel Platform Divosa

Divosa kent een financieel platform waarin ook Leeuwarden vertegenwoordigt is. Samen met andere gemeenten wordt huidige situatie aangaande BUIG, het verdeelmodel gedeeld en wordt via dit orgaan invloed uitgeoefend op een zo goed mogelijk verdeelmodel, evenredige verdeling van middelen, maar wordt ook kennis en ervaring gedeeld aangaande aanpak problematiek BUIG in individuele gemeenten. Deze kennis en ervaring worden waar mogelijk vertaald en toegepast op de Leeuwarder situatie.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

C1 Algemeen

Voor genoemde maatregelen leiden tot effecten op volume en financiële situatie van de gemeente. Niet alle effecten zijn direct op volume en geld te zetten. In sommige gevallen zijn volume effecten direct aan de maatregel te koppelen. Daarnaast vinden effecten plaats in bredere zin en hebben deze ook een kwalitatief karakter.

De visie van de sector Sociale Zaken in de gemeente Leeuwarden is 'Iedereen in beweging'. In dit licht dienen de effecten zichtbaar te worden van de visie, het vastgestelde beleid en de maatregelen die genomen worden. Het beoogde effect is het toeleiden van de uitkeringsgerechtigde naar werk, onderwijs, ondernemerschap of beëindiging van uitkeringen via handhaving. Belangrijk zijn eveneens actieve participatie van de burger en daling van het bijstandsvolume en kostenniveau.

C1.1 Interventies bij de poort

De interventies hebben ertoe geleid dat er een BIA percentage is gerealiseerd van 24,6%. Over het jaar 2016 bedroeg dit nog 23%. Hoewel het aantal aangevraagde uitkeringen lager was dan voorgaande jaren is het relatieve percentage toegenomen. Dit heeft een dempende werking op het volume en een bijdrage aan de reductie van het tekort.

C1.2 Interventies op uitstroom

- De inzet op het instrument Aanpak 'Eerst werk' heeft er toe geleid dat via dit instrument over het jaar 2017 107 klanten zijn uitgestroomd. Op dit gebied is een concrete bijdrage geleverd in reductie van het tekort.

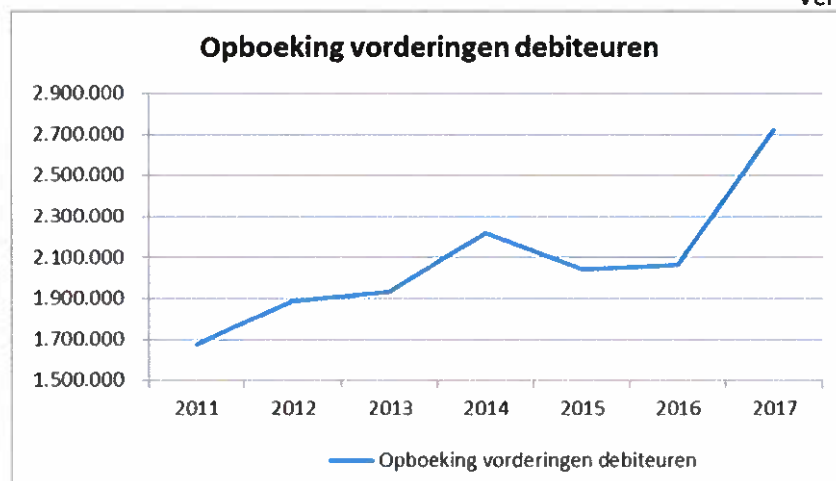
- **Nalevingsbereidheid:** Er zijn in 2017 129 klanten aangemeld door de teams waar door Handhaving actief op is gehandhaafd op het nakomen van afspraken middels persoonlijke gesprekken of het achterlaten van een brief. Het resultaat daarvan is dat:
 - bij 7 klanten de uitkering na vervolgonderzoek is beëindigd
 - bij 55 klanten een maatregel of boete is opgelegd
- **Themagericht handhaven:** er is extra ingezet op handhaving om fraudetips en signalen te onderzoeken. Dit betrof Een grote groep klanten met een bijstandsuitkering die zich in het verleden hebben gemeld bij Bureau Zelfstandigen Fryslân voor informatie of voor aanvraag voor levensonderhoud/bedrijfskrediet wat uiteindelijk is afgewezen. Via deze interventie is deze groep van 260 klanten onderzocht en dit heeft in 16 gevallen geleid tot beëindiging van de uitkering. Deze interventie levert een directe bijdrage aan de reductie van het tekort.
- **Werkgeversbenadering:** Het intensiveren van de werkgeversbenadering voor meer werk en een betere connectie met het bedrijfsleven moet leiden tot extra uitstroom, zeker via het programma Vizier op Werk. Deze intensivering levert een kwalitatieve impuls op en aan de samenwerking met Economische Zaken is zeker een uitstroom aantal van 72 klanten toe te schrijven.
- **Verrekening flexibel inkomen:** Door het proces van het verrekenen van flexibel inkomen te vergemakkelijken, wordt het verkrijgen van parttime inkomsten vereenvoudigd. Eind 2017 hebben 1132 klanten een uitkering die een aanvulling is op andere inkomsten. Van deze groep maken 212 klanten gebruik van de optie achteraf verrekenen van inkomsten. Behalve dat dit voor de klant vermindering van administratieve lasten betekent, is dat ook voor medewerkers Sociale Zaken minder werk. Minder werk betekent minder kosten en is indirect een bijdrage aan de reductie van het tekort.
- De interventie op 'Vergroten aantal uren parttime inkomsten uit loondienst' is in 2017 gestart als pilot om mensen met parttime inkomsten te bewegen om het aantal uren uit te breiden op weg naar volledige uitkeringsonafhankelijkheid. De effectiviteit van de maatregel is niet groot genoeg om deze maatregel door te zetten in 2018.

C1.3 Inzet programma Vizier op Werk

Het programma Vizier op Werk is in 2017 met succes ontwikkeld en ingezet. De eerste uitstroom heeft in 2017 plaatsgevonden en voor het jaar 2018 wordt een uitstroom van 200 klanten verwacht. In dit programma is plaats voor klanten met een beperkte afstand tot de arbeidsmarkt.

C1.4 Duurzaam inningsbeleid debiteurenportefeuille

Onder B is het effect van de maatregel inzake inningsbeleid debiteurenportefeuille al genoemd. Een toenemende opbrengst op het gebied van inning van vorderingen. Hierbij is met name de inzet op duurzaam beheer op de vordering en de debiteur een kwalitatieve impuls in het werk tussen Sociale Zaken en de debiteuren. De toenemende opbrengst van debiteuren wordt duidelijk in onderstaande opstelling. Deze ontwikkeling heeft een gunstig effect ten aanzien van reductie op het tekort van de gemeente Leeuwarden.

C1.5 Instrumenten participatiewet: LKS (bab), Beschut werk

De instrumenten die de participatiewet biedt, zijn met succes ingezet. Investeren hierop heeft geleid tot de plaatsing van ca 60 klanten. Dit heeft direct geleid tot afname van het volume en een lichte daling van de totale kosten.

C1.6 Flexpensie

De inzet van het instrument Flexpensie is in 2016 geïntroduceerd en heeft in 2017 zijn vruchten afgeworpen. Het instrument is in de staande dienstverlening van consultants opgenomen en heeft geleid tot plaatsing van 31 klanten bij 16 organisaties. Dit heeft geleid tot uitstroom van minimaal 3 klanten. Hiermee is een gunstig effect geleverd ten aanzien van de reductie op het tekort van de gemeente Leeuwarden. Het effect op de prijsdaling door flexpensie wordt door het beperkte aandeel van flexpensie in het totale bestand van de gemeente Leeuwarden helaas niet zichtbaar.

C1.7 Werkvouchers

De inzet van werkvouchers is gestart eind 2015. De werkvoucher heeft een relatie met de ESF middelen die ingezet worden. In 2016 is de regeling in regionaal verband geüniformeerd om de voucher onder ESF voorwaarden te kunnen inzetten in het programma Brug naar werk II. Werkgevers die iemand uit de doelgroep aannemen voor minimaal 6 maanden kunnen een incentive in de vorm van een werkvoucher van maximaal € 3.000,- ontvangen. De werkvoucher is beschikbaar voor werkgevers in alle sectoren en branches.

In 2017 zijn er 29 werkvouchers ingezet. Het instrument biedt werkgevers een goede stimulans om mensen in dienst te nemen en leidt tot lagere kosten voor de gemeente Leeuwarden.

C1.8 Arbeidsmarktregio: Brug naar werk (inzet ESF middelen)

In de Friese regio wordt met een aantal gemeenten samengewerkt in het door de EU gefinancierde project 'Brug naar werk'. In dit samenwerkingsverband is de gemeente Leeuwarden penvoerder van het project en wordt met andere gemeenten ingezet op instrumenten die burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten bewegen tot participatie (vrijwilliger) of deelname tot trajecten waarbij arbeidsdeelname het doel is. Hierin wordt o.a. samen gewerkt met vrijwilligersorganisatie Wellzo in Leeuwarden. De middelen van ESF worden ingezet in de teams van de sector Sociale Zaken en hiermee worden klanten begeleid naar werk. De resultaten van de inzet van ESF middelen zijn onderdeel van de totale cijfers van uitstroom naar werk.

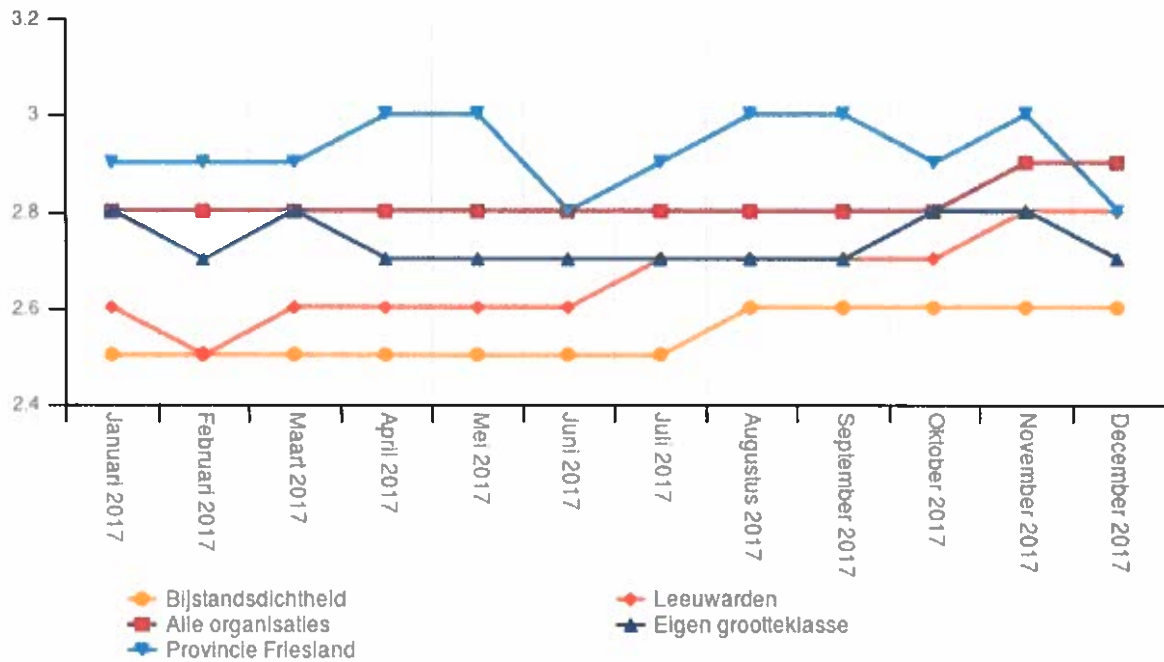
C1.9 Instellen van het programma BUIG

De maatregel voor het instellen van het programma BUIG heeft een meerjarig karakter. Het programma is begin 2018 geïntroduceerd en betreft een totaalplan om te komen tot een tekort reductie waarbij het einddoel is: rijksbudget + beperkte dekking uit eigen middelen. Dit doel moet

gehaald worden in het jaar 2021. Hiervoor is een teruggang van het bestand nodig van ca 1.000 klanten. Op dit moment zijn er nog geen resultaten bekend als gevolg van het instellen van dit programma.

Tot slot is een grafische weergave opgenomen vanuit de Divosa benchmark, waaruit blijkt dat de maatregelen tot het effect leiden dat de uitstroom in Leeuwarden toeneemt. Deze benchmark is biedt voor management in Leeuwarden de uitdaging om door te groeien naar (minimaal) 3% en best in class te worden.

Gemiddeld maandelijks uitstroom percentage algemene bijstand (trend)

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

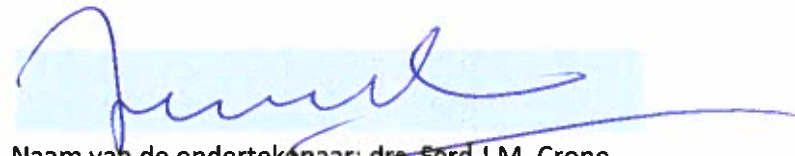
Datum: 18 juli 2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: mr. drs. R.J. Hoek

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: drs. Ferd.J.M. Crone

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.

ⁱ www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/10/19/tool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2017

ⁱⁱ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

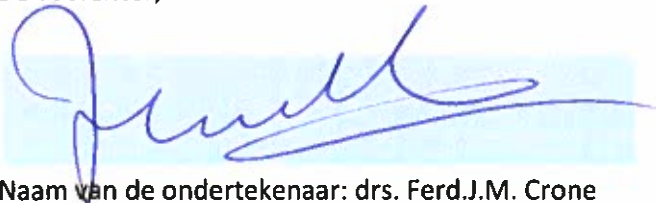
De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Leeuwarden stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 18 juli 2018

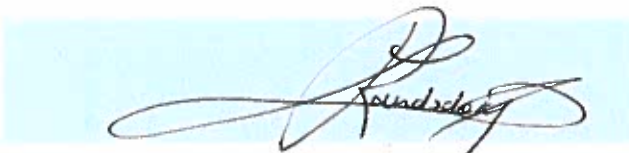
Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: drs. Ferd.J.M. Crone

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: drs. A.E.M. Randsdorp